

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

A7-0296/2013

23.9.2013

RAPORT

Kohalike asutuste ja kodanikuühiskonna roll Euroopa tegevuses jätkusuutliku arengu toetamisel

(2012/2288(INI))

Arengukomisjon

Raportöör: Corina Crețu

PR_INI

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	12
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	15

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

kohalike asutuste ja kodanikuühiskonna rolli kohta Euroopa tegevuses jätkusuutliku arengu toetamisel (2012/2288(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu V jaotist ja eelkõige selle artikli 21 lõiget 2, milles sätestatakse ELi põhimõtted ja eesmärgid rahvusvahelistes suhetes, ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 208 lõiget 2,
- võttes arvesse nõukogu ja nõukogus kokkutulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ELi arengupoliitikat käsitleva ühisavalduse „Euroopa konsensus”¹ artikleid 16, 18 ja 87,
- võttes arvesse Euroopa konsensust humanitaarabi valdkonnas,
- võttes arvesse ÜRO arenguõiguse deklaratsiooni (41/128),
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni aastatuhande deklaratsiooni, milles kehtestati aastatuhande arengueesmärkide raamistik,
- võttes arvesse AKV-EÜ koostöölepingut (Cotonou leping),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanekut võtta vastu määrus, millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend (SEC(2011)1469 ja SEC(2011)1470),
- võttes arvesse 16. novembril 2008. aastal Euroopa arengukoostöö päevade ajal algatatud Euroopa hartat, mis käsitleb arengukoostööd kohaliku valitsemise toetuseks,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Muutuste kava ELi arengupoliitika mõju suurendamiseks” (COM(2011)0637),
- võttes arvesse oma 5. juuli 2011. aasta resolutsiooni ELi arengupoliitika mõju suurendamise kohta²,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Tulevane lähenemisviis kolmandatele riikidele antavale ELi eelarvetoetusele” (COM(2011)0638),
- võttes arvesse komisjoni teatist „Demokraatia ja säästva arengu juured: Euroopa koostöö kodanikuühiskonnaga välissuhete valdkonnas” (COM(2012)0492),

¹ ELT C 46, 24.2.2006, lk 1.

² ELT C 33 E, 5.2.2013, lk 77.

- võttes arvesse nõukogu 15. oktoobri 2012. aasta järeldusi teemal „Demokraatia ja säästva arengu juured: Euroopa koostöö kodanikuühiskonnaga välissuhete valdkonnas” (dokument nr 14535/12),
- võttes arvesse välisasjade nõukogu 31. jaanuaril 2013 toimunud 3218. istungil vastu võetud järeldusi ELi toetuse kohta jätkusuutlikele muudatustele üleminekuühiskondades,
- võttes arvesse komisjoni teatist „Kohalike omavalitsuste mõjuvõimu suurendamine partnerriikides, et tõhustada valitsemistava ja saavutada paremaid arengualaseid tulemusi” (COM(2013)0280),
- võttes arvesse komisjoni 27. veebruari 2013. aasta teatist „Inimväärne elu kõigile: vaesuse kaotamine ja maailmale säästva tuleviku tagamine” (COM(2013)0092),
- võttes arvesse arengukoostööd käsitleva 2011. aasta Busani partnerluskokkuleppe raames võetud rahvusvahelisi kohustusi,
- võttes arvesse nõukogu 22. juuli 2013. aasta järeldusi kohalike asutuste kohta arengukoostöös (dokument nr 12584/13),
- võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust „Kohalike omavalitsuste mõjuvõimu suurendamine partnerriikides, et tõhustada valitsemistava ja saavutada paremaid arengualaseid tulemusi” (CdR 2010/2013),
- võttes arvesse oma 12. märtsi 2012. aasta kirjalikku deklaratsiooni „Arenguharidus ja aktiivne maailmakodanik”,
- võttes arvesse komisjoni talituste töödokumenti „Arenguharidus ja teadlikkuse suurendamine Euroopas” (SWD(2012)0457),
- võttes arvesse 2010. aasta novembri uurimust teemal „*The experience and actions of the main European actors active in the field of development education and awareness raising*”¹ (arenguhariduse ja teadlikkuse suurendamise valdkonnas tegutsevate peamiste Euroopa osalejate kogemused ja tegevused),
- võttes arvesse 2011. aasta mai järeldusi struktureeritud dialoogi algatuse kohta²,
- võttes arvesse Lissaboni aruannet üldhariduse parandamise ja laiendamise kohta Euroopas 2015. aastani³,
- võttes arvesse konsultatsiooni kodanikuühiskonna organisatsioonide rolli kohta arengukoostöös⁴ ja konsultatsiooni kohalike asutuste arengus osalemise kohta,

¹https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/aidco/images/d/d4/Final_Report_DEAR_Study.pdf.

²https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/aidco/images/e/ea/FINAL_CONCLUDING_PAPER.pdf.

³http://www.gecongress2012.org/images/2012_GE_Congress_Report_FINAL_11feb201.pdf (lk 27–31).

⁴ http://ec.europa.eu/europeaid/how/public-consultations/6405_en.htm.

- võttes arvesse OECD arenguabi komitee Euroopa Liidu 2012. aasta vastastikust hindamist,
 - võttes arvesse 2012. aasta veebruari temaatilist üldist hindamist komisjoni toetuse kohta detsentraliseerimisele¹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 48,
 - võttes arvesse arengukomisjoni raportit (A7-0296/2013),
- A. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 208 kohaselt on ELi arengupoliitika põhieesmärk vaesuse vähendamine ja pikas perspektiivis selle kaotamine, nagu on määratletud Euroopa konsensus arengu küsimuses;
- B. arvestades, et Euroopa konsensus arengu küsimuses on endiselt ELi arengupoliitika teoreetiline raamistik;
- C. arvestades, et EL on võtnud endale tõsise poliitilise kohustuse edendada liikmesriikide ning piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil soodsat keskkonda kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevuseks, ning arvestades, et EL tunnustab, et tugev kodanikuühiskond kogu selle mitmekesisuses on omaette oluline ning iga demokraatliku riigi ülitähtis ja lahutamatu osa;
- D. arvestades, et EL on võtnud endale tõsise poliitilise kohustuse järgida arenguvaldkonnas inimõigustel põhinevat lähenemist, ning arvestades, et ÜRO ühiseisukohas inimõigustest lähtuva arengukoostöö käsitlemise kohta sätestatakse, et kõik arengualase koostöö, poliitika ja tehnilise abi programmid peaksid edendama inimõiguste ülddeklaratsioonis ja muudes rahvusvahelistes inimõigusi käsitlevates dokumentides sätestatud inimõiguste rakendamist;
- E. arvestades, et demokraatlik omavastutus ei hõlma üksnes valitsusi, vaid ka kodanikuühiskonna organisatsioone, kohalikke asutusi ja riikide parlamente, millel on äärmiselt oluline roll kodanike ja valitsuse lähendamisel ning riikide arengukavade laiaulatusliku ja demokraatliku omavastutuse tagamisel;
- F. arvestades, et riiklik vastutus hõlmab nende kodanikuühiskonna organisatsioonide järelevalve rolli, kes on peamised osalejad korruptsioonivastases võitluses ja läbipaistvuse edendamises;
- G. arvestades, et OECD arenguabi komitee aruandes soovitatakse, et ELi institutsioonid ja organid peaksid tegema suuremaid jõupingutusi, et kaasata suuremat hulka kodanikuühiskonna sidusrühmi strateegilisse, struktureeritud dialoogi, samuti peaksid nad partnerriikide kodanikuühiskonna võimekuse suurendamisel tõhusamalt tegutsema ning selleks vajalikud vahendid tuleb uuesti läbi vaadata;

¹ http://ec.europa.eu/europeaid/how/evaluation/evaluation_reports/2012/1300_docs_en.htm.

- H. arvestades, et õiguspärane 2015. aasta järgne raamistik nõuab, et kodanikuühiskond ja üksikisikud – eeskätt kõige kõrvalejäetumad – saaksid täiel määral osaleda otsuste tegemise protsessides ning tehtud edusammude järelevalves ja nende kohta aru andmises;
- I. arvestades, et kohalike asutuste arengus osalemist käsitleva avaliku konsultatsiooni järeldustes toodi välja kohaliku demokraatliku valitsemise, detsentraliseerimise ja territoriaalse arengu vaheline seos;
- J. arvestades, et territoriaalset arengut on määratletud paljude sidusrühmade ja mitmetasandilise valitsemise vahelise vastasmõjuna, mille eesmärk on investeerida kohalikesse territoriaalsetesse varadesse (inim-, rahalised ja füüsilised ressursid ning loodusvarad), et suurendada piirkonna konkurentsieeliseid ja parandada elatustaset;
- K. arvestades, et tugevad, läbipaistvad ja vajadustele suunatud kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kohalikud asutused ja kaasavad kohalikud valitsemistavad on demokraatia ja rahu tagamisel olulised põhiküsimused;
- L. arvestades, et uutest liikmesriikidest pärit kohalikel asutustel on vaja vahetada arengukoostöö tavadega seotud teadmisi vanade liikmesriikidega, et kaotada lõhe eriteadmistes ning et vanad liikmesriigid saaksid kasu uute liikmesriikide ülemineku ja struktuuriliste muutuste kogemusest, mis on üldises arenguraamistikus väärtuslik vahend;
- M. arvestades, et kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kohalikud asutused on üliolulised, et tagada jätkusuutlik ja kaasav majanduskasv, keskkonnaalane jätkusuutlikkus, inimõigused ja hea valitsemistava 2015. aasta järgse arengu tegevuskavas;
- N. arvestades, et õiglased ja pikaajalised partnerlused ELi kodanikuühiskonna organisatsioonide ja arenguriikide samasuguste organisatsioonide vahel on osutunud oluliseks vahendiks, mille abil arendada tugevaid sõltumatuid ja mitmekesiseid kodanikuühiskonna organisatioone ja kodanikuühiskonna algatusi eri ulatuses ja eri tasanditel, alates kohalikust kuni rahvusvahelise tasandini;

Soodne keskkond kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste jaoks

1. toetab hiljutisi poliitilisi arenguid ELi ja rahvusvahelisel tasandil, mis on keskendunud ambitsioonikamale partnerlusele kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutustega, mille aluseks on inimõigustel põhinev lähenemisviis, mis hõlmab ka majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi õigusi ning keskkonda ja elurikkuse kaitset käsitlevaid rahvusvahelisi lepinguid, ning selge pühendumus demokraatlike protsesside ja vastutuse tugevdamisele;
2. rõhutab, et vastutustundlike, inimõigustel põhinevate ja kaasavate suhete loomine valitsuste, kohalike asutuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide, erasektori ja kodanike hulgas pakub ELile, sealhulgas selle kodanikele, kohalikele omavalitsustele ja erasektorile, ainulaadset võimalust luua arenguriikidega jätkusuutlikke partnerlusi;
3. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles töötama dialoogis kodanikuühiskonna organisatsioonidega välja suunised ja rakenduskavad inimõigustel põhineva käsituse jaoks

ELi arengukoostöös ning edendama inimõiguste kaitsjaid käsitlevate ELi suuniste rakendamist;

4. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles süvalaiendama kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste jaoks soodsa keskkonna edendamist ning käsitlema seda ELi seisukoha prioriteedina käimasolevatel läbirääkimistel 2015. aasta järgse arenguraamistiku üle; rõhutab seiresüsteemi määratlemise olulisust, mis võimaldab hinnata kooskõlas rahvusvaheliste inimõiguste standarditega riikide tasandil soodsa keskkonna loomisel tehtud edusamme seoses poliitika ja õigusnormidega ning samuti erinevaid sidusrühmi hõlmavaid ja mitmetasandilisi dialooge; palub komisjonil hinnata soodsat keskkonda, et võtta selle keerukust ja kodanikuühiskonna osalejate omadusi täiel määral arvesse;
5. väljendab suurt muret ELiga koostööd tegevate kodanikuühiskonna organisatsioonide suhtes paljudes riikides võetud rangete meetmete pärast ning kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles töötama välja strateegiad selle kohta, kuidas neist raskustest üle saada ja kodanikuühiskonna organisatsioonidele jätkuvalt olulist tuge pakkuda;
6. ergutab ELi edendama institutsionaalseid mehhanisme mitmetasandilise ja erinevaid sidusrühmi hõlmava dialoogi jaoks kodanikuühiskonna organisatsioonide, kohalike asutuste, erasektori ja partnerriikide valitsuste vahel inimväärse töö tagamise suuniste valdkonnas ning toetama jätkusuutlikku ja kaasavat majanduskasvu koos tulu ümberjagamisega riigieelarve kaudu, samuti nii kodanikuühiskonna organisatsioonide kui ka kohalike asutuste jaoks soodsa keskkonna loomise küsimust; soovib ELil kohaldada iga partnerriigi suhtes kohalike asutustega konsulteerimist käsitlevaid sätteid, nagu on Cotonou lepingus AKV riikide puhul ette nähtud;
7. ergutab ELi kaasama süsteemselt naisorganisatsioone ja -võrgustikke poliitilise dialoogi ettevalmistamisse ja võimaluse korral elluviimisse kooskõlas ELi arengut käsitleva soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava raames võetud kohustustega;
8. väljendab heakskiitu arengu poliitikafoorumi loomise üle, mille eesmärk on luua dialoogiruum kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutustega poliitiliste arutelude pidamiseks, ning ergutab kõiki asjaomaseid sidusrühmi muutma seda strateegiliseks ruumiks, mida kasutades saab suunata ja mõjutada ELi ja rahvusvahelise tasandi poliitikakujundamist arenguküsimustes, sealhulgas poliitikavaldkondade arengusidususe valdkonnas;

Arengu tõhusus

9. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles eraldama tulevase programmiperioodi raames piisavalt vahendeid, et võimaldada partnerriikidest pärit kodanikuühiskonna organisatsioonidel ja kohalikel asutustel jälgida ja analüüsida kohalikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil tehtud edusamme poliitikavaldkondade arengusidususe suunas;
10. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles soodustama strateegilise koostöö edendamiseks riiklikul ja kohalikul tasandil valitud esindajate ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vahelist nn vastutustundlikku partnerlust, mis põhineb läbipaistvusel

ametlike ja mitteametlike abivoogude osas ning osalusel põhineval lähenemisviisil arengule ja vastutusele, sh riigisisel sotsiaalsel vastutusel ja järelevalvel, et mõõta poliitilist mõju;

11. rõhutab olulist rolli, mida kohalikud asutused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid võivad täita võitluses korrupsiooni vastu kõikidel tasanditel, hõlmates muuhulgas ka maksupettusi ja arenguriikidest lähtuvaid ebaseaduslikke rahavoogusid;
12. kutsub komisjoni üles toetama kohalike asutuste esindajate kaasamist üleilmse tulemusliku arengukoostöö partnerluse juhtkomiteesse;
13. on seisukohal, et kohalike asutuste ja ELi vahelises koostöös, mille raames püütakse arendada kohalikku majandust, tagamaks elanikele kogukonna tasandil inimväärset elatusvahendit, tuleb lähtuda poliitikavaldkondade arengusidususe juhtpõhimõttest;
14. tuletab meelde, et kõik arengupoliitikas osalejad peaksid vastutama tehtud jõupingutuste ja tulemuste eest arengu valdkonnas ning edendama vastastikust vastutust;
15. kutsub komisjoni üles edendama tasakaalustatud lähenemisviisi ühtlustamise põhimõtte ja kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste algatusõiguse vahel; tuletab komisjonile meelde, et humanitaarabi rahastajate haldusmenetlusi tuleks lihtsustada ja ühtlustada dialoogis kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutustega;
16. kiidab heaks komisjoni ettepaneku koostada kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamiseks tegevuskavad, mille eesmärk on määrata kindlaks üldine strateegia kodanikuühiskonna organisatsioonide kaasamiseks kõikidesse Euroopa koostöövormidesse; kutsub komisjoni üles täpsustama, kuidas saaksid kodanikuühiskonna organisatsioonid protsessile oluliselt kaasa aidata, ning tagama, et nende osalemist võetakse nimetatud suuniste koostamisel õigel ajal ja olulisel määral arvesse ning prioriteedid määratakse kindlaks ühiselt;
17. ergutab komisjoni koostama riiklikud tegevuskavad ka kohalikele asutustele ning kaaluma kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste ühiste riiklike tegevuskavade väljatöötamist;
18. kutsub komisjoni üles käsitlema poliitikavaldkondade arengusidusust tulevaste tegevuskavade põhiosana;
19. palub komisjonil võtta vastu säästva arengu tegevuskava, võttes selle kolme põhikomponenti (keskkond, sotsiaalvaldkond ja majandus) arvesse võrdsel määral ja lahutamatu parameetritena;
20. tuletab meelde Euroopa ja partnerriikide kohalike asutuste vahelise partnerluse olulisust säästva arengu saavutamisel; nõuab sellega seoses tungivalt, et EL kasutaks tõhusalt teadmiste vahetamise ja suutlikkuse suurendamise meetodeid ning kasutaks muuhulgas ka ELi liikmesriikide kohalike asutuste üleminekukogemusi;

21. ergutab ELi võtma vastu ulatuslik tegevuskava, mille eesmärk on suurendada proportsionaalselt ELi rahastatud kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste projektidest ja algatustest saadud tõhusaid kogemusi;

Detsentraliseerimine ja territoriaalne lähenemisviis arengule

22. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles looma ambitsioonikama poliitilise dialoogi partnerriikidega ja partnerriikides, et edendada territoriaalset lähenemisviisi arengule ja kõikehõlmavat lähenemisviisi detsentraliseerimisele, ning pidama järgmisel programmiperioodil esmatähtsaks kohalike asutuste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse suurendamist, et nad saaksid mõjutada ja jälgida detsentraliseerimise reformi käiku;
23. tuletab meelde, et tulemuslikuks detsentraliseerimiseks tuleb viia läbi avaliku sektori reformid, näiteks volituste, funktsioonide ja vahendite ülekandmise valdkonnas, ning samuti esindajate kaudu kodanike ja kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist ühises kavandamises ja eelarve koostamises; kutsub komisjoni üles võtma kogu avalikku sektorit hõlmavate reformide toetamises nõuetekohaselt arvesse detsentraliseerimist ja territoriaalset lähenemisviisi arengule ning muutma need esmatähtsateks prioriteetideks kõikides geograafilistes programmides;
24. rõhutab, et kontspetsiooni territoriaalne lähenemisviis arengule jätkusuutlikkuse tagamise aluseks peab olema vastutustundlik, läbipaistev ja hästi toimiv detsentraliseerimisprotsess; soovib ELil käsitleda territoriaalset lähenemisviisi arengule ja detsentraliseerimist oluliste teguritena vaesuse kaotamise eesmärgi saavutamisel tulevase aastatuhande arengueesmärkide järgse arengukava raames;
25. tuletab meelde, et territoriaalne lähenemisviis arengule aitab kaasa arengu tõhususele omavastutuse tugevdamise, mitmeid sidusrühmi ja mitmeid osalisi hõlmavate dialoogide ja programmide ning poliitika kooskõlastamise kaudu piirkondlikul tasandil; kutsub komisjoni üles käivitama katsealgatusi, et toetada territoriaalset lähenemisviisi arengule geograafiliste ja temaatiliste programmide kaudu;
26. tõstab esile detsentraliseeritud koostöö lisandväärtust territoriaalse lähenemisviisi arengule ja detsentraliseerimisprotsessi edendamisel; rõhutab, et Euroopa kohalikel asutustel on väga hea võimalus teha oma ametivendadega detsentraliseerimisprotsessi raames, eelkõige rahanduse detsentraliseerimise vallas, koostööd;
27. rõhutab, et tuleb suurendada eelkõige delegatsioonide tasandil ELi töötajate eriteadmisi ja pühendumist detsentraliseerimise ning kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste rolli suurendamise alal jätkusuutlikus arengus – sh koordineerimise korraldamine kodanikuühiskonna organisatsioonidega –, ning ergutab kodanikuühiskonna organisatsioonide, sealhulgas naisorganisatsioonide osalemist, et lisada nendele protsessidele sooline aspekt;

Ebakindlad riigid

28. rõhutab, et EL peaks ebakindlate riikide uue leppega seoses tegema koostööd partnerriikidega, et töötada laiaulatuslikemate arengustrateegiatega osana välja riiklikud vastupanuvõime strateegiad ja konkreetsed programmid, mille eesmärk on tegeleda pikaajalise haavatavuse tekkepõhjustega, sealhulgas kogukonnapõhine ja osalusel põhinev riskianalüüs, juhtimisvahendid ja põhjalikud uuringud konflikti või ebakindluste põhjustajate kohta, võttes arvesse otseselt mõjutatud kohalike elanike seisukohti ja arusaamu;
29. tuletab meelde, et vastupanuvõime peaks olema peamine teema ka ELi partnerlustes kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutustega; tuletab meelde, et väga oluline on tugevdada mõlema kogukonna rolli kogukonna enda ja kogukonna juhitud riskivähendamise meetmete kaudu ning kohalike asutuste rolli ebakindlates riikides ja teha nendega tihedat koostööd kriisi- ja kriisijärgsetes olukordades; ergutab ka kohalike asutuste partnerlusi ebakindlates riikides, et tagada haldusalaste ja tehniliste oskuste arendamine, üleandmine ja vahetus;
30. tuletab meelde, et kohalikud valitud esindajad tegutsevad korrapäraselt vaenulike poolte vahendajatena ning sellega seoses on nad võtnud endale olulise rolli konfliktiennetuses ja -lahendamises;
31. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles koostama ELi delegatsioonidele suunised selle kohta, kuidas tegeleda kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutustega kriisi ja ebakindluse olukorras, järgides seejuures inimõigustele ja sootundlikkusele toetuvat lähenemisviisi;
32. rõhutab, et olukorras, kus riigiasutused, sealhulgas kohalikud ja piirkondlikud asutused, ei suuda pakkuda põhiteenuseid ning kui asjaolud seda võimaldavad, peaks komisjon toetama mitme osalejaga partnerlusi, et arendada kohalike asutuste suutlikkust nii, et neil oleks võimalik teenuseid pakkuda;
33. väljendab sügavat muret komisjoni ettepaneku pärast vähendada teenuste osutamise valdkonnas rahalist toetust üksnes vähim arenenud ja ebakindlates riikides tegutsevatele kodanikuühiskonna organisatsioonidele; tuletab meelde, et kodanikuühiskonna organisatsioonide peamine lisandväärtus kõikides riikides arengutasemest sõltumata seisneb nende suutlikkuses mõista vaeste ja kõrvale jäetute rühmade vajadusi ja õigusi ning pakkuda nende jaoks välja uuenduslikke lahendusi ja suurendada ühtlasi teadlikkust vaesuse, ebavõrdsuse ja tõrjutuse algpõhjuste vastu võitlemisest ning poliitilist toetust sellele;

Arenguharidus ja teadlikkuse suurendamine

34. tuletab meelde, et Euroopa Parlamendi kirjalikus deklaratsioonis „Arenguharidus ja aktiivne maailmakodanik” kutsutakse üles koostama Euroopa arenguharidust ja teadlikkuse suurendamist käsitlevat strateegiat, mis peaks olema rohkem keskendunud arengupoliitika ja eelkõige poliitikavaldkondade arengusidususe kriitilisele analüüsile;
35. kutsub komisjoni üles töötama tihedas koostöös kodanikuühiskonna organisatsioonidega välja laiaulatuslik arenguharidust ja teadlikkuse suurendamist käsitlev strateegia,

suurendama tulevasel programmiperioodil arenguharidusele ja teadlikkuse suurendamisele eraldatavaid rahalisi vahendeid ning töötama aktiivselt arenguhariduse ja teadlikkuse suurendamisega tegelevate kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutustega tihedalt konsulteerides välja paindliku rahastamiskorra, mis austab nende algatusõigust ning võimaldab väga erineva ja mitmekesise osalejate ringi osalemist;

Programmdokumendid ja abi andmise võimalused

36. väljendab heameelt komisjoni võetud kohustuse üle hakata riikide tasandil süstemaatiliselt viima läbi poliitilist majandusanalüüsi ning soovib sellesse lisada analüüsi kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste poliitilise ja õigusliku olukorra kohta;
37. on seisukohal, et maksutulu on kohaliku majandusliku arengu jaoks ülioluline, ning leiab, et esmajärjekorras tuleks luua tõhusad ja elujõulised maksukogumissüsteemid, et tagada arenguvaldkonna jätkusuutlik rahastamisallikas;
38. kutsub komisjoni üles parandama temaatiliste ja geograafiliste programmide ning vahendite vahelist kooskõlastamist ja vastastikust täiendavust; tuletab meelde, et kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste tuleks käsitleda peamiste rakenduspartneritena, eelkõige ülemaailmse tähtsusega avalike hüvede programmis ning nendega tuleks konsulteerida nii geograafiliste kui ka temaatiliste programmide koostamise varases etapis;
39. tuletab meelde, et kohalikud asutused on kõlblikud saama abi arengukoostöö rahastamisvahendi kõikidest programmist, ning palub komisjonil ja kohalike asutuste esindusorganisatsioonidel julgustada kohalike asutuste ulatuslikumat osalemist kõikides arengukoostöö rahastamisvahendi programmides;
40. kutsub komisjoni üles jätkuvalt toetama detsentraliseeritud koostööd ja partnerlusi ELi ja partnerriikidest pärit kohalike asutuste vahel; need partnerlused on osutunud tõhusateks vahenditeks kohalike asutuste suutlikkuse suurendamisel peamistes valdkondades, mis aitavad kaasa vaesuse kaotamisele; palub samal ajal ning samal põhjusel komisjonil jätkata ELi riikide ja partnerriikide kodanikuühiskonna organisatsioonide vahelise koostöö toetamist;
41. kutsub komisjoni üles hõlbustama ELi ja partnerriikidest pärit kohalike asutuste vahelist kogemuste ja eksperditeadmiste vahetamist, et tagada juurdepääs teadmistele jätkusuutliku arengu ja eeskätt hea valitsemise olulistest valdkondades ning kasutada seejuures ära ELi liikmesriikide kohalike asutuste üleminekukogemust;
42. kutsub komisjoni üles osalema strateegilisemates partnerlustes kohalike asutuste riiklike, piirkondlike ja rahvusvaheliste ühenduste ning võrgustikega;
43. ergutab komisjoni arendama edasi paindlikumaid, läbipaistvamaid ja prognoositavamaid eri rahastamisvõimalusi, et jõuda võimalikult paljude kodanikuühiskonna osalejateni; palub komisjonil need võimalused välja selgitada ja arendada neid kodanikuühiskonna

organisatsioonide ja kohalike asutuste ühendustega kaasava dialoogi kaudu, mis tugineb struktureeritud dialoogile;

44. kutsub komisjoni üles edendama kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste osalemist käimasolevas arutelus kombineerimismehhanismide kohta ELi platvormi raames väliskoostöö rahastamisvahendite ühendamiseks; palub komisjonil koostada suunised ja võta kasutusele kaasav mõjuhinnang ja seiremehhanismid, et tagada projektitsükli kõikides etappides asjaomaste elanikega konsulteerimine ja nende osalemine ning tagada, et selline kombineeritud rahastamisviis aitaks vaesuse vastu võidelda;
45. palub ühtlasi, et komisjon lubaks kodanikuühiskonna organisatsioonidel osaleda väliskoostöö rahastamisvahendite ühendamiseks loodud ELi platvormi raames tehtavas koostöös selle kõikides uutes vormides;
46. palub komisjonil tugevdada riiklikke detsentraliseerimise reforme hea valitsemistava ja arengu lepingute, valdkondliku reformi lepingute ja riigi ülesehitamise lepingute väljatöötamise ja rakendamise valdkonnas;
47. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

SELETUSKIRI

2012. aasta septembris avaldas komisjon teatise „Demokraatia ja säästva arengu juured: Euroopa koostöö kodanikuühiskonnaga välissuhete valdkonnas” ja 2013. aasta mais teatise „Kohalike omavalitsuste mõjuvõimu suurendamine partnerriikides, et tõhustada valitsemistava ja saavutada paremaid arengualaseid tulemusi”, milles kehtestati uus tegevusvaldkond ELi koostöökodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutustega muutavas ülemaailmses kontekstis, mida iseloomustavad olulised majanduslikud, poliitilised ja ühiskondlikud probleemid.

Arengu tõhusus

Pärast Busani konverentsi väljendas rahvusvahelise üldsus suurt nõudlust ülemineku järele kitsalt abi tõhususe tegevuskavalt laiaulatuslikumale arengu tõhususe tegevuskavale. Kodanikuühiskonna organisatsioonid ja kohalikud asutused nõudsid, et õigustel põhinev lähenemisviis asetataks süstemaatiliselt arengu keskmesse ning et tagataks arengupoliitika demokraatlik omavastutus.

Demokraatliku omavastutuse põhimõtte paigutab kodanikud arengus kesksele kohale, mille puhul valitsused tagavad kodanikuühiskonna organisatsioonidele tegutsemisruumi ja valitsus hoitakse poliitika eest vastutavana. Demokraatlik omavastutus soodustab ka kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste aktiivset rolli poliitikameetmete väljatöötamise ja rakendamise protsessis.

Raportöör on seisukohal, et EL peab üha rohkem osalema vastutustundlike, läbipaistvate, inimõigustel põhinevate ja kaasavate suhete loomisel partnerriikide valitsuste, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste hulgas, et saavutada jätkusuutlikumaid arengualaseid tulemusi. Sellega seoses peaks EL pidama esmatahtsaks algatusi, mille eesmärk on edendada riikide tasandil kodanikuühiskonna organisatsioonide, parlamentide ja kontrollikodade vahelist vastutustundlikku partnerlust.

Demokraatlikumate ühiskondade edendamise küsimuse käsitlemine nõuab ELilt tugevamat poliitilist pühendumust kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja kohalikele asutustele soodsa keskkonna, nende suutlikkuse suurendamise ja nende küsimuste süvalaiendamise toetamisele poliitikas ja kavandamisel.

Soodsa keskkonna edendamist tuleks käsitleda prioriteetse valdkonnana ELi seisukohas 2015. aasta järgse arengu tegevuskava kohta ning ELi delegatsioonide töötajaid tuleks vastavalt koolitada. Raportöör on kindlalt veendunud, et EL peaks toetama seiremehhanismi seoses soodsa keskkonnaga, eelkõige poliitika ja õigusnormide valdkonnas, ning samuti paljude sidusrühmade osalusega dialooge.

Raportöör tuletab meelde, et samuti on äärmiselt oluline kaitsta kodanikuühiskonna organisatsioonide kui sõltumatute osalejate algatusõigust ning leida õige tasakaal algatusõiguse ja ühtlustamise põhimõtte vahel.

EL peaks parendama kodanikuühiskonna mitmekesisust demokraatlike ühiskondade ülesehitamise peamise tegurina ning tagama tõrjutud elanikkonnarühmade aktiivse ja tulemusliku osalemise.

Raportöör toetab komisjoni ettepanekut koostada tegevuskavad koostöö tegemiseks kodanikuühiskonna organisatsioonidega, mis tuleks õigel ajal ja olulisel määral kaasata tegevuskavade koostamisse ja esmatähtsate küsimuste määratlemisse. Nimetatud tegevuskavad on oluline vahend järjepidevuse ja koostoime tagamiseks kõikides ELi välissuhetega seotud erinevates sektorites ning kooskõlastusvahendi kehtestamiseks liikmesriikide ja muude rahvusvaheliste rahastajatega. Poliitikavaldkondade arengusidusus peaks olema tulevaste tegevuskavade esmatähtis osa.

Raportöör on seisukohal, et EL peaks pöörama erilist tähelepanu kohalike asutuste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide suutlikkuse suurendamise tugevdamisele ebakindlates riikides, nende partnerlusele ja koostööle ELiga vastupanuvõime loomise valdkonnas.

Raportöörile valmistab suurt muret komisjoni ettepanek piirata teenuste osutamisele antavat rahalist toetust vähim arenenud ja ebakindlates riikides tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks.

Kohalik demokraatlik valitsemine, detsentraliseerimine ja territoriaalne areng

Kohalik demokraatlik valitsemine, detsentraliseerimine ja territoriaalne areng on arengu tegevuskavas üha olulisemal kohal, kuid nii nende mõistete määratlemine kui ka praktikasse rakendamine on endiselt käimas. Tegelikult on need erinevate kogemuste tulemused, mis vastavad konkreetsele poliitilisele, kultuurilisele ja ajaloolisele taustale.

Raportöör on seisukohal, et kohaliku valitsemise, detsentraliseerimise ja territoriaalse arengu toetamine peaks olema kaasatud ambitsioonikamasse poliitilisse dialoogi partnerriikidega. Eriti oluline on see, et komisjon ja Euroopa välis teenistus viiksid läbi detsentraliseerimise reformi poliitilis-majanduslike aspektide analüüsi ja suurendaksid kohalike osalejate suutlikkust mõjutada ja jälgida detsentraliseerimise reformi protsessi.

Abi tõhususe maksimaalse mõju tagamiseks ja kohaliku demokraatia tugevdamiseks on kohalike asutuste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide vaheline koostöö territoriaalse arengu valdkonnas äärmiselt oluline kohalikul tasandil.

Arenguharidus

2012. aastal avaldas komisjon talituste töödokumendi „Arenguharidus ja teadlikkuse suurendamine Euroopas”, milles süstematiseeriti kõige olulisemad teemad ja probleemid selles tähtsas valdkonnas.

Raportöör tuletab meelde, et Euroopa Parlamendi kirjalikus deklaratsioonis „Arenguharidus ja aktiivne maailmakodanik” kutsutakse üles keskendumale Euroopa arenguharidust ja teadlikkuse suurendamist käsitlevat strateegias rohkem arengupoliitika ja eelkõige poliitikavaldkondade arengusidususe kriitilisele analüüsile. Nende kõrgete eesmärkide täitmiseks tuleks suurendada

Euroopa arenguharidust ja teadlikkuse suurendamist käsitlevale strateegiale eraldatavaid rahalisi vahendeid.

Raportöör tuletab meelde Euroopa kohalike asutuste olulist rolli arenguhariduse ja teadlikkuse suurendamise edendamisel.

Programmdokumendid ja abi andmise võimalused

Võttes arvesse asjaolu, et läbirääkimised välistegevuse rahastamisvahendite üle ei ole veel lõppenud, pakub käesolev raport ainulaadset võimalust käsitleda komisjoni ja Euroopa välisteenistuse soovitusi tulevase programmiperioodi kohta.

Raportöör rõhutab, et kõige olulisem on parandada temaatiliste ja geograafiliste programmide vahelist vastastikust täiendavust, vältida kahjulikke lõhesid riikides, kus komisjon lõpetab kahepoolse abi andmise. Raportöör rõhutab ka vajadust rakendada tõhusamat kooskõlastamist temaatiliste ja piirkondlike programmide vahel.

Erilist tähelepanu tuleks pöörata ka eri rahastamisvahendite kasutamisele, et jõuda võimalikult paljude kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutusteni. Lisaks tuleks need rahastamisvahendid kindlaks määrata kaasava dialoogi kaudu kodanikuühiskonna organisatsioonide ja kohalike asutuste ühendusega.

Raportöör on seisukohal, et kodanikuühiskonna organisatsioonid tuleks kaasata ka käimasolevasse arutelusse kombineerimismehhanismide üle, mis tuleb suunata demokraatliku omavastutuse parandamisele riiklikul ja piirkondlikul tasandil ning peamiselt vaesuse kaotamisele kaasaaitamisele.

Hea valitsemistava ja arengu lepinguid, valdkondliku reformi lepinguid ja riigi ülesehitamise lepinguid tuleks kasutada riikide detsentraliseerimise reformide tugevdamiseks, et tõhusamalt toetada partnerriikide kohalike asutuste potentsiaali ja vajadusi.

Raportöör ergutab komisjoni jätkuvalt toetama Euroopa ja partnerriikide kohalike asutuste vahelisi partnerlusi, mis on osutunud tõhusaks vahendiks suutlikkuse suurendamisel ja vaesuse vähendamisel.

Raportöör ergutab ka arengukoostöö tavadega seotud teadmiste vahetamist uute ja vanade liikmesriikide kohalike asutuste vahel, et kaotada lõhe eriteadmistes.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÖPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	17.9.2013
Lõpphääletuse tulemus	+: 25 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Thijs Berman, Michael Cashman, Ricardo Cortés Lastra, Corina Crețu, Leonidas Donskis, Mikael Gustafsson, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Maurice Ponga, Jean Roatta, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Philippe Boulland, Enrique Guerrero Salom, Edvard Kožušník, Krzysztof Lisek, Isabella Lövin, Judith Sargentini
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Emma McClarkin, Jarosław Leszek Wałęsa